

ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
Emotional Quotient of School Administrators Affecting Satisfaction of
Teachers in School Under Sakon Nakhon Primary
Educational Service Area Office 3

ณัฐธิดา ไชยยศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Nuttida Chaiyos

Sakon Nakhon Rajabhat University

Corresponding Author, Email: Nuttida.may.16@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร 2. ศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน 3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน และ 4. ศึกษาอำนาจพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน กลุ่มประชากรได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2567 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 324 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเที่ยงตรง 0.60 - 1.00 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.49 - 0.95 และค่าความเชื่อมั่น 0.98 และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน มีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.60 - 1.00 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.34 - 0.92 และค่าความเชื่อมั่น 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

* ได้รับบทความ: 23 กุมภาพันธ์ 2568; แก้ไขบทความ: 21 มิถุนายน 2568; ตอรับตีพิมพ์: 30 มิถุนายน 2568

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า อยู่ในระดับมาก

2. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ของความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติระดับ .01

4. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีทักษะทางสังคม ด้านการสร้างแรง จูงใจให้แก่ตนเอง ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง มีอำนาจพยากรณ์ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของครูในโรงเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 71.20 สามารถ เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 0.171 + 0.337 (X4) + 0.265(X5) + 0.171(X2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Zy = .459(Z4) + .344(Z5) + .109(Z3)$$

คำสำคัญ: ความฉลาดทางอารมณ์; ผู้บริหารสถานศึกษา; การควบคุมอารมณ์ของตนเอง

Abstract

The research aimed to 1) study the level of emotional quotient of school administrators, 2) study the level of job satisfaction of teachers in schools, 3) study the relationship between emotional quotient of school administrators and job satisfaction of teachers in schools, 4) study the predictive power of emotional quotient of school administrators affecting job satisfaction of teachers in schools, and The population group consisted of school administrators and teachers under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office, Area 3, academic year 2024. The sample group used in this research was 324 people, which was obtained by multi-stage random sampling.

The research tools consisted of 1) a 5-level rating scale questionnaire. The questionnaire on emotional quotient of school administrators had a reliability value of 0.60 - 1.00. The discrimination power was between 0.49 - 0.95 and the reliability was 0.98. The satisfaction with teachers' work performance in the school had a reliability value between 0.60 - 1.00, the discrimination power was between 0.34 - 0.92 and the reliability was 0.95. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research results found that

1. The level of emotional intelligence of school administrators under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3 was found to be at a high level. As for the level of job satisfaction of teachers in schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3, it was found to be at a high level.

2. The level of job satisfaction of teachers in schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3 was found to be at a high level.

3. The relationship between emotional intelligence of school administrators and job satisfaction of teachers in schools, overall, was positively related at a high level with a statistical significance level of .01.

4. The emotional intelligence of school administrators in terms of social skills, self-motivation, and self-control had the power to predict job satisfaction of teachers in schools with a statistical significance level of .01 with a predictive power of 71.20 percent. It can be written as a prediction equation in the form of raw scores and standard scores as follows: Predictive equations in the form of raw scores

$$Y = 0.171 + 0.337 (X4) + 0.265(X5) + 0.171(X2)$$

Predictive equations in the form of standard scores

$$Zy = .459(Z4) + .344(Z5) + .109(Z3)$$

Keywords: Emotional Intelligence; Educational Institution Administrators; Controlling your own Emotions

บทนำ

ปัจจุบันจากการนำเสนอของสื่อแขนงต่างๆ มากมายไม่ว่าจะเป็นทางโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์และสื่อออนไลน์ พบว่ามีเหตุการณ์การใช้ความรุนแรง เหตุการณ์ทำร้ายกัน อันเกิดจากการควบคุมอารมณ์และสติของตนเองไม่ได้ ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และเกิดภาพลักษณ์ในสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีที่มาจากการไม่รู้จักริธีจัดการกับอารมณ์ของตนเอง ทำให้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผลและความถูกต้องเหมาะสม การที่ควบคุมหรือจัดการอารมณ์ของตนเองไม่ได้ยังส่งผลให้เกิดความเครียดวิตกกังวล เกิดปัญหาทางสุขภาพจิตและเจ็บป่วยด้วยโรคทางจิตเวชเพิ่มขึ้น และยังส่งผลให้เกิดสถานการณ์การทำร้ายตนเอง และเกิดปัญหาการฆ่าตัวตายตามมา การแสดงออกทางอารมณ์ของมนุษย์สามารถทำได้หลายทาง เช่น สีหน้า แววตา น้ำเสียง ท่าทาง และอากัปกิริยา โดยอารมณ์ที่แสดงออกอาจจะเป็นความโกรธ ความเจ็บปวด ความพึงพอใจ ความร่าเริง ความผิดหวัง เป็นต้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องรู้จักการบริหารจัดการอารมณ์ของตนเองและรู้จักสังเกตอารมณ์ของผู้อื่น เพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ทำงานร่วมกันได้จนงานประสบความสำเร็จองค์กรและประเทศชาติก็จะเกิดการพัฒนา (กรมสุขภาพจิต, 2564)

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทอย่างยิ่งในการบริหารสถาบันการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารที่ดีจะต้องเป็นบุคคลคุณภาพ เป็นผู้นำที่เก่งในการบริหารคนและบริหารตน ผู้บริหารที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะเข้าใจและสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี อีกทั้งยังมีความสามารถในการเข้าใจอารมณ์และหยั่งรู้อารมณ์ของผู้อื่นได้ สามารถผสมผสานอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นเข้าด้วยกันได้เป็นอย่างดี รวมถึงการรู้จักสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่นตลอดไป หากผู้บริหารเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามองค์ประกอบเหล่านี้เป็นอย่างดีแล้ว ย่อมประสบความสำเร็จในการบริหารได้อย่างแน่นอน (กลยาณี พรหมทอง, 2564) ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพไม่ว่าจะเป็นงานที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการวางแผนจึงกล่าวได้ว่า งานบริหารโรงเรียนเป็นภาระที่หนัก ผู้บริหารจึงเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนองค์กรให้ประสบความสำเร็จ บรรลุจุดมุ่งหมายสูงสุดของการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ เก่ง ดี มีความสุข (ทองใบ สุดซารี, 2564)

ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับความฉลาดทางด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องรู้จักใช้ความฉลาดทางอารมณ์ในการโน้มน้าวใจผู้อื่นให้ร่วมมือกันทำงานจนบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จได้ ความฉลาดทางอารมณ์จึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา ในการรับรู้ถึงความต้องการของเพื่อนร่วมงาน การมองโลกเชิงบวก การควบคุมอารมณ์ (วรราชพร อยู่ชวน, กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา, ขวณชม ชินะตั้งกูร, 2563) มีเช่นนั้นอาจเกิดความคลางแคลงใจ ความไม่เชื่อมั่นในตัวผู้บริหารจนนำไปสู่ความแตกแยกในองค์กรได้

จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเป็นอย่างมาก ซึ่งจะส่งผลให้งาน

มีคุณภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่คาดหวังไว้ ผู้ศึกษาจึงได้ตัดสินใจที่จะทำการศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อรับรู้และนำข้อมูลไปเป็นแนวทางพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพความสามารถในการบริหารของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อเกิดประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย
การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
 2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากร
ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,994 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 324 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 92 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 232 คน
- การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างอ้างอิงจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, as cited in Phengsawad, 2008) ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำสำหรับประชากร 1,994 คน เท่ากับ 322 คน และในการวิจัยนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 324 คน

การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของเรนซิส ไลเคิร์ท (Rensis Likert)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของเรนซิส ไลเคิร์ท เช่นกัน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 324 คน โดยประสานงานกับ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อแจกแบบสอบถามแก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน และติดตามการตอบกลับแบบสอบถามให้ครบถ้วน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (เช่น SPSS) ตามขั้นตอน ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์ระดับของความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนวิเคราะห์องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาตัวแปรที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยสามารถสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 1 ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ประเด็นการศึกษา	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	การเข้าใจผู้อื่น	4.28	0.80	มาก
2	การควบคุมอารมณ์ของตนเอง	4.55	0.36	มาก
3	การตระหนักรู้ตนเอง	4.39	0.75	มาก
4	การมีทักษะทางสังคม	4.36	0.77	มาก
5	การสร้างแรงจูงใจแก่ตนเอง	4.44	0.73	มาก
เฉลี่ย		4.40	0.54	มาก

2. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ประเด็นการศึกษา	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านลักษณะงาน	4.31	0.69	มาก
2	ด้านความก้าวหน้า	4.47	0.62	มาก
3	ด้านการยอมรับนับถือ	4.50	0.60	มาก
4	ด้านค่าตอบแทนหรือเงินเดือน	4.47	0.57	มาก
5	ด้านสภาพการทำงาน	4.41	0.70	มาก
6	ด้านความสำเร็จในงาน	4.51	0.58	มาก
เฉลี่ย		4.44	0.56	มาก

3. ความสัมพันธ์ของความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.796$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ด้านการมีทักษะทางสังคม (X4) กับด้านการยอมรับนับถือ (Y3) ($r = .862$) และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ ด้านการเข้าใจผู้อื่น (X1) กับด้านสภาพการทำงาน (Y5) ($r = .131$)

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ตัวแปร	X	X1	X2	X3	X4	X5	Y
X	1						
X1	.524**	1					
X2	.554**	.107*	1				
X3	.943**	.279**	.484**	1			
X4	.931**	.250**	.497**	.943**	1		
X5	.918**	.245**	.425**	.939**	.918**	1	
Y	.796**	.197**	.484**	.797**	.829**	.812**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอำนาจพยากรณ์ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adj.R ²	b	S.E.	β	t	Sig
ด้านการมีทักษะทางสังคม (X4)	.829a	.687	.686	.337	.318	.459	5.792	.000
ด้านการสร้างแรงจูงใจแก่ตนเอง (X5)	.839b	.704	.702	.265	.310	.344	4.523	.000
ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง (X2)	.844c	.712	.710	.171	.306	.109	3.154	.002
ค่าคงที่				1.022	.221	-	4.613	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้ง 5 ตัวแปร มี 3 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ ด้านการมีทักษะทางสังคม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 318 รองลงมา คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .310 และด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .306 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน ได้ร้อยละ 71.20 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ .054

ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y = 0.171 + 0.337(X4) + 0.265(X5) + 0.171(X2)$$

และสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Zy = .459(Z4) + .344(Z5) + .109(Z3)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตรวจสอบเป็นรายด้านทราบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสร้างแรงจูงใจแก่ตนเอง การตระหนักรู้ตนเอง ทักษะทางสังคม ด้านการเข้าใจผู้อื่น และด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา อุไรวรรณ ชูมี (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เรียงลำดับดังนี้ ความสามารถในการจูงใจตนเอง การควบคุมอารมณ์ของตนเอง การมีทักษะทางสังคม การตระหนักรู้ตนเองและการเข้าใจผู้อื่น ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามประสบการณ์การสอน วุฒิการศึกษาและขนาดสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อจำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน จากผลการวิจัยผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับความฉลาดทางอารมณ์ และควรหาทางพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของตนเอง เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$) ตรวจสอบเป็นรายด้านทราบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ด้านความสำเร็จในงาน ($\bar{x} = 4.50$) ด้านการยอมรับนับถือ ($\bar{x} = 4.49$) และด้านความก้าวหน้า ($\bar{x} = 4.48$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาจินตนาศ คงชัย (2564 : 162) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า ด้านค่าจ้าง/ค่าตอบแทน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสัมพันธ์ของความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ภาพรวม ($r_{xy} = .796$) มีสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยา คำดี (2564 : 53) ที่วิจัยเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง ($r = 0.406$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ทั้งในภาพรวมและรายคู่มีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายตามกันทุกคู่ ซึ่งความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู (Y1) มีความสัมพันธ์กันปานกลาง ($r = 0.539$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการจัดการเรียนรู้ (Y2) โดยมีความสัมพันธ์กันปานกลาง ($r = 0.489$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจพยากรณ์ความ พึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การมีทักษะทางสังคม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .318 รองลงมา คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .310 และการควบคุมอารมณ์ของตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .306 ซึ่งตัวแปร

ทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน ได้ร้อยละ 71.20 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ .054

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำวิจัยไปใช้

1.1 ควรนำองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในแต่ละตัวชี้วัดไปนำเสนอในที่ประชุมผู้บริหาร เพื่อผู้บริหารจะได้นำตัวชี้วัดไปปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากความฉลาดทางอารมณ์เป็นคุณลักษณะหนึ่งในการเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการของผู้บริหาร นอกเหนือจากสติปัญญาและความเชี่ยวชาญ

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ควรมีการกำหนดนโยบายและโครงการที่ประกอบด้วยความฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 5 ด้านเป็นตัวชี้วัดการประเมินในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความฉลาดทางด้านอารมณ์ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา

2.2 ควรนำองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ไปเป็นส่วนหนึ่งในตัวชี้วัดหรือเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานหรือกาประเมินวิทยฐานะ

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร โพธิมณี. (2562). ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จรรยา คำดี. (2564). ความสัมพันธ์ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ทองใบ สุกชารี. (2564). ดัชนีวัดความสุขและความสำเร็จ. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

บุญชม ศรีสะอาด, (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

รดาการ ภูริพงษ์. (2558). ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

อุไรวรรณ ชูมี. (2561). การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

รุ่งนภา บังคลัน. (2559). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ลัดดาวัลย์ เชื้อพลบ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.